

Aşağıda sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Ahmet ŞIK
İstanbul Milletvekili

Tüm dünyada tarımsal üretimin önemi her geçen gün artarken, ülkemizde ise üretim maliyetleri katlanarak artan çiftçiler için üretim sürdürülemez bir hal almıştır. Bunun son örneğini geçtiğimiz haftalarda açıklanan 600 bin baş besilik sığır ithalatı kararında ve Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanan 13,5 TL'lik referans süt fiyatında görmek mümkündür. Litresi marketlerde 40 TL'yi bulan sütü üreten çiftçiye ise 13,5 TL'lik fiyat verilmiştir.

Bunun yanında hayvancılıkta küçük işletmelerin korunmasının kritik öneme sahip olduğu uluslararası birçok kurum tarafından çeşitli araştırmalar ve raporlar ile kabul edilmektedir. Birleşmiş Milletlerin (BM) 57 farklı ülkede, 1000 değişik noktada ve 5 yıl süren araştırmasının 4600 sayfalık sonuç raporu göstermiştir ki; küçük işletmelerin endüstriyel tarıma göre verimliliği bazı ürünlerde başa baş, bazılarında %30, bazılarında %170'den daha verimli olmaktadır. Hatta bu rapor sonrası BM 2011 yılını "Küçük İşletmeler Yılı" olarak ilan etmiş ve endüstriyel tarımın dünyayı açlığa ve kıtlığa götürdüğünü istatistikler ile açıklamıştır. Hayvan ve hayvansal ürün ihracatının aynı zamanda birçok hastalığın ülkemize taşınması riskini barındırdığı da herkes tarafından bilinmektedir.

Bakanlığınız tüm bu gerekçeleri göz ardı ederek geçtiğimiz günlerde 2024 yılı için 600 bin baş besilik hayvan ithalatı yapılacağını açıklamıştır. 2010 yılından beri toplamda 11 milyar ABD Dolarını bulan ve kırmızı et fiyatları gerekçe gösterilerek yapılan ithalatlar soruna çözüm olmadığı gibi her ithalat kararı ülkemizdeki hayvancılık faaliyetlerine ve çiftçilerimize zarar vermektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızca ithalatın payını azaltacak şekilde kısa ve uzun vadeli hayvansal ve bitkisel gıda üretimi planlaması yapılmakta mıdır? Bu planlamaların detayları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
2. TÜİK verilerine göre son 5 yıldır sığır sayısı neredeyse hiç artmamış, 2021 ve en son veri bulunan 2022 yılında ise azalmıştır. 2022 yılındaki kayıp % 6'yı bulmuştur. Bakanlığınız sığır sayısındaki bu azalışı nasıl açıklamaktadır?

3. Bakanlığınız tarafından 600 bin baş besilik sığır ithalatına yönelik hazırlanan “Besilik Sığır İthalatı Uygulama Talimatı” nın 4. Maddesi gereği besi hayvanı kapasitesi 200 baş ve üzerinde olan işletmelere 450 bin baş, 200 başın altındaki işletmelere ise 150 bin baş ithalat izninin verilecek olması desteklenmesi gereken küçük işletmeler için yeni bir sorun oluşturmayacak mıdır?
4. Aynı talimatın 5.Maddesinde 200 baş ve üzerindeki işletmelerin başvuruları İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerine, 6. Maddesinde ise 200 baş altındaki işletmelerin başvurularını Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Merkez Birliği’ne yapacakları ifade edilmektedir. Bu farklılığın nedeni nedir?
5. Aynı talimatın 9. Maddesinde ise, fiili ithalat işlemleri tamamlanıp millileşinceye kadar hayvanlarda görülen her türlü hastalık, mecburi kesim veya ölüm durumunda idari ve mali tüm sorumluluğun yetiştiriciye ait olacağı belirtilmektedir. İthalatın Et ve Süt Kurumu tarafından yapılacağı belirtilmişken, yetiştiricinin sorumluluğunun bulunmadığı bir aşamada bu sorumluluk neden üreticiye yüklenmektedir?
6. Uluslararası kabul görmüş süt-yem paritesi 1,5 litre olarak ifade edilmektedir. Yani süt üreticisinin üretimini ekonomik olarak sürdürebilmesi için satmış olduğu 1 litre süt karşılığında en az 1,5 kg yem alabilmesi beklenmektedir. Bu genel kabule göre Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanan 13,5 TL’lik bir litre süt ile çiftçiler kaç kg yem alabilmektedir ve 1,5 olması gereken parite kaçtır?
7. Yurttaşların ve üreticilerin sorunlarının kalıcı çözümü için Bakanlığınızca herhangi bir adım atılacak mıdır?